

Enligt sändlista

Kungörelsedelgivning

Bildande av naturreservatet Holsbybrunns åsbarrskog i Vetlanda kommun

Beslut

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808, MB) området Holsbybrunns åsbarrskog, som det avgränsas på bifogad karta (bilaga 1) och med de gränser som slutligen utmärks i fält, som naturreservat.

Syftet med naturreservatet är att:

- bevara och vårda en kalkbarrskog och åsbarrskog med kontinuitet av gran och tall med inslag av gamla träd
- bevara och vårda biologisk mångfald knuten till dessa miljöer framför allt i form av kontinuitetskrävande mykorrhizasvampar
- inom ramen för bevarande av naturvärden ge besökare möjlighet till naturupplevelser och ett rikt friluftsliv

Syftet ska uppnås genom att:

- lämna området för fri utveckling, med utrymme för enstaka punktvisa åtgärder med bland annat brandefterliknande skötsel, för att gynna enskilda och skyddsvärda arter och livsmiljöer
- gynna föryngring av tall och gran för en fortsatt kontinuitet i området

Skälen enligt 7 kap. 5 § MB

Skälen att bilda naturreservatet Holsbybrunns åsbarrskog är områdets höga naturvärden knuten till gammal barrskog med kontinuitet av både tall och gran. Området har prioriterade bevarandevärden i form av kontinuitetskrävande mykorrhizasvampar knutna till gran på basisk mark och gammal tall på sandig mark exempelvis orange taggsvamp, lakritsmusseron och grantaggsvamp.

För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet beslutar Länsstyrelsen i enlighet med 7 kap. 5 § MB och med stöd av 7 kap. 6 och 30 §§ MB samt 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet (se **Naturreservatsföreskrifter**).

Länsstyrelsen fastställer, i enlighet med 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., bifogad skötselplan (bilaga 2), för områdets långsiktiga vård.

Naturreservatsföreskrifter

A. FÖRESKRIFTER ENLIGT 7 KAP. 5 § MB OM INSKRÄNKNINGAR I RÄTTEN ATT ANVÄNDA MARK- OCH VATTENOMRÅDEN

Inom naturreservatet är det förbjudet att:

1. bedriva skogsbruk eller på annat sätt skada eller transportera bort hela eller delar av levande eller döda träd eller buskar
2. plantera eller så träd eller buskar
3. borra, spränga, gräva, schakta, muddra, utfylla, tippa eller utföra annan mekanisk markbearbetning
4. anordna upplag av något slag
5. anlägga nya diken
6. bedriva täkt av något slag
7. uppföra eller anlägga byggnad, parkerings- eller campingplats eller annan anläggning
8. framföra motordrivet fordon
9. anlägga mark- eller luftledning, mast eller antenn. Efter tillstånd från Länsstyrelsen är det tillåtet att förändra elnätet längs den befintliga markförlagda elledningen, se beslutscharta, bilaga 1.
10. anlägga väg, led, bro eller spång
11. plantera eller så för området främmande arter
12. anlägga åtelplatser eller utfodringsplatser
13. använda kemiska bekämpningsmedel, kalk eller andra växtnäringsämnen

Normalt och akut underhåll av befintlig fiberkabel är undantagen föreskrifterna. Befintliga vägar med vägområden samt befintlig järnväg med järnvägsområde, enligt karta i bilaga 1, är undantagna från föreskrifterna A1, A3, A5, A8, A9 och A10. Undantag från föreskrifterna gäller för normalt och akut underhåll av befintlig

markförlagd elledning, dagvattenledning, dagvattendike och befintlig stig, enligt karta bilaga 1.

B. FÖRESKRIFTER ENLIGT 7 KAP. 6 § MB OM FÖRPLIKTELSE FÖR ÄGARE OCH INNEHAVARE AV SÄRSKILD RÄTT ATT TÅLA VISST INTRÅNG

Ägare och innehavare av särskild rätt ska tåla att följande anordningar utförs och att följande åtgärder vidtas:

1. utmärkning av naturreservatet
2. uppsättning och underhåll av informationstavla samt underhåll av stig
3. åtgärder som punktvis markstörning, punktbränning, extensivt bete, luckhuggning/frihuggning samt röjning av gran av igenväxningskaraktär för att säkerställa förekomst av hotade och/eller hänsynskrävande arter samt att gynna föryngringen av tall och gran
4. begränsa storskaliga angrepp av åttatandad granbarkborre på träd genom utplacering av fällor, randbarkning och/eller rotkapning av vindfällda träd samt fällning av angripna träd. Inga träd ska föras ut ur naturreservatet.
5. bekämpning av invasiva främmande arter vilka kan motverka syftet med naturreservatet
6. genomförande av undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden, inklusive uppföljning av bevarandemål

C. ORDNINGSFÖRESKRIFTER ENLIGT 7 KAP. 30 § MB OM RÄTTEN ATT FÄRDAS OCH VISTAS INOM NATURRESERVATET SAMT OM ORDNINGEN I ÖVRIGT INOM NATURRESERVATET

Inom naturreservatet är det förbjudet att:

1. förstöra eller skada fast naturföremål eller liggande eller stående döda träd eller buskar
2. plocka eller samla in mossor, lavar, marksvampar eller vedsvampar, med undantag för insamling av enstaka exemplar för den artbestämning som inte låter sig göras i fält. Undantag för att plocka matsvamp för husbehov
3. varaktigt sätta upp tavla, skylt, inskrift, affisch eller därmed jämförlig anordning
4. samla in ryggradslösa djur med fällor som dödar

Föreskrifterna under A och C ovan ska inte utgöra hinder för förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren uppdrar åt, att utföra de åtgärder som behövs för att uppnå syftet med naturreservatet och som framgår av föreskrifterna under B ovan.

Efter tillstånd från Länsstyrelsen är det tillåtet med vetenskaplig undersökning eller motsvarande.

Upplysning

Länsstyrelsen vill påminna om att även andra lagar, förordningar och föreskrifter än naturreservatsföreskrifterna gäller eller kan komma att gälla för området.

Uppgifter om naturreservatet

Administrativa data

Namn	Holsbybrunns åsbarrskog
NVR-id	2054223
Areal	2,3 hektar (ha) varav vatten 0,1 ha
Beslut om Natura 2000	Ja, delvis (Emån (västra) SE0310406)
Kommun	Vetlanda
Socken	Alseda
Lägesbeskrivning	Naturreservatet ligger direkt öster om samhället Holsbybrunn och ungefär 2,5 km från Alseda kyrka
Fastigheter	Delar av Holsby 8:3, Holsby S:2 och Alseda 5:24 Nyttjanderätter och servitut redovisas i sakägarförteckningen, bilaga 3
Fastighetsägarkategorier	Enskilda och staten (Trafikverket)
Gräns	Enligt beslutskartan, bilaga 1. Gränsen är inmätt enligt Naturvårdsverkets riktlinjer.
Förvaltare	Länsstyrelsen i Jönköpings län

Beskrivning av området

Holsbybrunns åsbarrskog är en gammal talldominerad barrblandskog med inslag av gran och lövträd som asp, björk, klibbal och ek. Skogen ligger på en rullstensås som sträcker sig i öst-västlig riktning och gränsar i norr mot Emån. Skogen är flerskiktad och hyser många gamla och grova träd av främst tall. Det finns en kontinuitet av barrskog i området och marken är basisk. Den rödlistade arten talticka, som enbart växer på gamla tallar,

förekommer i området. Dessutom finns det flera sällsynta och rödlistade mykorrhizasvampar, bland annat grantaggsvamp, lakritsmusseron, svart taggsvamp och gul taggsvamp. Dessa mykorrhizasvampar behöver ha gamla tallar och granar, en lång kontinuitet av dessa trädslag samt basisk mark för att trivas.

En liten del av Emån ingår i naturreservatet endast för att säkerställa att hela landytan är med i det skyddade området oavsett hur vattennivån i Emån ändras. Fisket regleras inte i naturreservatet.

Beskrivning av ärendet

Området uppmärksammades vid Länsstyrelsens inventering av marktaggsvampar under åren 2007–2008 då den rödlistade arten gul taggsvamp noterades. Sedan har Holsbybrunns åsbarrskog inventerats 2018–2020 inom Länsstyrelsens projekt om inventering av mykorrhizasvamp i kalkbarrskogar i östra delen av Jönköpings län. Holsbybrunns åsbarrskog är en av de skogar som uppmärksammades för höga naturvärden. Markägarna informerades om naturvärdena under våren 2020 och har därefter meddelat att de önskar att området skyddas som naturreservat. Området berör i huvudsak en fastighet. Av arronderingsskäl berörs ytterligare två fastigheter, dels Trafikverkets järnvägsfastighet, dels en samfärd fastighet i Emån.

I slutet av april 2020 beställdes en värdering av området från Värderingsbyrån i Sydost AB. I juli 2020 fick Svefa AB uppdrag om att förhandla om ersättning med markägaren. I september 2020 tecknades avtal om intrångsersättning med den berörda fastigheten.

Samråd enligt 25 och 26 §§ förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. har skett med Vetlanda kommun, Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen. Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen tillstyrker bildandet av naturreservatet Holsbybrunns åsbarrskog. Delar av naturreservatet ligger inom detaljplanelagt område som lantbruk och park. I kanten av området, mot vägen i söder, finns det nedgrävda fiberkablar. Vetlanda kommun har inget att erinra mot förslaget som är förenligt med gällande detaljplan.

Förslag till beslut och skötselplan för bildande av naturreservatet Holsbybrunns åsbarrskog skickades på remiss den 3 juli 2023 till Vetlanda kommun, Skogsstyrelsen Jönköpings distrikt, Sveriges Geologiska undersökning, Trafikverket, Vetlanda

naturskyddsförening, Mellersta Götalands Jordägareförening, Lantbrukarnas riksförbund i Jönköpings län, Friluftsförbundet Jönköping och Vetlanda ornitologiska klubb. Samtidigt förelades sakägarna att inkomma med yttrande.

INKOMNA REMISSVAR

Yttranden har inkommit från E.ON Energidistribution, Lantbrukarnas riksförbund i Jönköpings län, Skogsstyrelsen, Sveriges geologiska undersökning, Trafikverket, Vetlanda kommun och Vetlanda Naturskyddsförening.

E.ON Energidistribution AB tillstyrker förslag till beslut om naturreservat under förutsättning att ändringar i föreskrifterna införs som innebär att normalt underhåll omfattas av akut underhåll, att det tillåts motordrivna maskiner i, till och från ledningsstråket, även innefattande parkering av fordon, att akuta åtgärder får ske men att samråd/meddelande till Länsstyrelsen kan ske i efterhand och slutligen att det ska framgå i föreskrifterna att förändring av elnätet får tillståndsprövas

Lantbrukarnas riksförbund i Jönköpings län ser förslaget till beslut som mycket positivt men uppmanar Länsstyrelsen att göra tillägg i skötselföreskrifterna för att minimera risken för skador av olika skadegörare som inverkar negativt på naturreservatens skötselplaner. Angripna träd ska få plockas ut ur naturreservatet kontinuerligt och att potentiellt yngelmateriel transporteras bort eller oskadliggörs. Lantbrukarnas riksförbund i Jönköpings län anser också att föreskrifterna behöver breddas för att kunna täcka in fler möjliga angrepp som kan komma att bli alltmer vanligare i ett förändrat och varmare klimat. Exempelvis olika svampangrepp. Vidare hade de också önskat att det blev tydligt i förslagen till beslut vad området har fått för poängsättning enligt riktlinjerna för formellt skydd av skog.

Skogsstyrelsen är positiv till bildande av naturreservatet och bedömer att pågående skogsbruk på angränsande skogsmark inte påverkas av naturreservatsbildningen. De meddelar samtidigt att åtgärder för att gynna förnygring av tall kan bli en utmaning om man samtidigt vill lämna området för fri utveckling då tallen är ett ljuskrävande trädslag och normal kräver relativt stora luckor för att plantorna ska bli beståndsbildande träd.

Sveriges geologiska undersökning meddelar att de avstår från att yttra sig.

Trafikverket tolkar föreskrifterna som att normalt underhåll av väg och järnväg inte hindras men upplyser om att vandringsleder och liknande inte får uppmuntra till friluftsliv över järnvägen av säkerhetsskäl.

Vetlanda kommun ställer sig positiva till förslaget om bildande av naturreservatet Holsbybrunns åsbarrskog men informerar om att det planerade naturreservatet berör en del av gällande byggnadsplan (detaljplan) för del av Holsbybrunn från 1947. I planen utgörs de berörda delarna av lantbruk och park. Utmed alsedavägen i vägkanten är fiberkablar nedgrävda. Inom det planerade området går en dagvattenledning.

Vetlanda naturskyddsförening ställer sig positiva till förslaget att upprätta ett naturreservat för Holsbybrunns åsbarrskog inklusive dess skötselplan.

BEMÖTANDE AV INKOMNA REMISSVAR

Länsstyrelsen har förtydligat i undantagen från A-föreskrifterna att dessa även gäller E.ON Energidistributions markförlagda mellanspänningskabel. Föreskrifterna innehåller nu även att förändring av elnätet får ske efter tillstånd från Länsstyrelsen längs den befintliga markkabeln. Även beslutskartan är uppdaterad med utmärkt markkabel.

Länsstyrelsen har inga planer på att anlägga någon ny stig och information om järnvägen kommer att finnas på informationsskylten.

Syftet med bildandet av naturreservatet är att bevara biologisk mångfald. Beslutet och skötselplanen tar alltså inte hänsyn till eventuell spridning av granbarkborrar från naturreservatet till angränsande mark. Med det sagt kan det ändå uppstå situationer när det är motiverat att vidta åtgärder mot granbarkborrar för att uppnå syftet med naturreservatet. Det finns föreskrifter i beslutet som ger förvaltaren rätt att vidta åtgärder för att förhindra storskaliga angrepp av granbarkborre, vilket indirekt innebär en minskad risk för spridning till omkringliggande fastigheter om angrepp skulle förekomma inom reservatet.

Länsstyrelsen ser i dagsläget inget behov av någon föreskrift för att begränsa andra arter än granbarkborre och invasiva främmande arter vars spridning kan motverka syftet med naturreservatet. Om det i framtiden sker spridning av andra arter som kan motverka syftet med naturreservatet kan Länsstyrelsen ompröva föreskrifterna i beslutet.

Länsstyrelsen har i avsnittet Motivering till beslutet motiverat varför Holsbybrunns åsbarrskog skyddas enligt Strategi för formellt skydd av skog i Jönköpings län, 2020. I beskrivningen av området i beslutet och skötselplanen framgår vilka naturtyper och arter som finns i området och utgör grunden för beslutet.

Området ska inte lämnas helt i fri utveckling utan det finns möjlighet till åtgärder som markstörning, punktbränning och naturvårdande röjning av gran i syfte att gynna förnyring av tall.

Motivering till beslutet

Länsstyrelsen arbetar med genomförandet av miljömålen som beslutats av riksdagen. Naturreservatsbildning av Holsbybrunns åsbarrskog bidrar till att miljö kvalitetsmålen "Levande skogar", "Ett rikt växt och djurliv" och "God bebyggd miljö" kan uppfyllas.

I Länsstyrelsens och Skogsstyrelsens "Strategi för formellt skydd av skog i Jönköpings län" utpekas kalkbarrskog som en prioriterad skogstyp att bevara. Förekomsten av flera arter av skyddsvärda kontinuitetskrävande mykorrhizasvampar knutna till både tall och gran på kalkrik mark samt i kombination med flera gamla träd, gör att området bedöms ha höga värden på beståndsnivå. Skogen ligger inom värdetrakten Övre Emådalen vilket innebär att det skyddade området anses ha hög grad av långsiktig ekologisk funktionalitet.

Länsstyrelsen bedömer att områdets höga naturvärden motiverar ett skydd mot avverkning av skog, borttransport av död ved, bebyggelse, markberedning eller exploatering. För att bevara områdets naturvärden är området i behov av en anpassad skötsel där en naturlig störningsregim efterliknas. Området ska därför skyddas som naturreservat.

Föreskrifterna är anpassade till naturreservatets syften och värden. De är främst avsedda att skydda skyddsvärda mykorrhizasvampar. Länsstyrelsen har enligt 7 kap. 25 § MB avvägt föreskrifterna för området mot sakägares intresse och bedömer att föreskrifterna inte

går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Naturreservatsbildningen är förenlig med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. MB och med den för området gällande översiktsplanen, samt med den för området gällande detaljplanen 7 kap. 8 § MB.

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att de föreslagna ordningsföreskrifterna enligt 7 kap. 30 § MB innebär så begränsade kostnadsmässiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivningen.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Enligt 7 kap. 4 § MB får ett mark- eller vattenområde av länsstyrelsen förklaras som naturreseptat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet. Ett område som behövs för att skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter får också förklaras som naturreseptat.

Enligt 7 kap. 5 § MB ska i ett beslut om att bilda naturreseptat skälen för beslutet anges. I beslutet ska också anges de inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå syftet med naturreseptatet, såsom förbud mot bebyggelse, uppförande av stängsel, upplag, schaktning, täkt, uppodling, dikning, plantering, avverkning, jakt, fiske och användning av bekämpningsmedel. En inskränkning får innebära att tillträde till området förbjuds under hela eller delar av året.

I 7 kap. 6 § MB anges att om det behövs för att tillgodose syftet med ett naturreseptat, får länsstyrelsen förplikta ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla sådana intrång som att det inom området

1. anläggs vägar, parkeringsplatser, vandringsleder, raststugor, tältplatser, badplatser, sanitära inrättningar eller liknande anordningar,

2. bereds tillträde till mark för allmänheten där allmänheten annars inte har rätt att vistas,

3. utförs gallring, röjning, slåtter, plantering, betesdrift, avspärning eller liknande åtgärder, eller

4. genomförs undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden.

Enligt 7 kap. 8 § MB får beslut i frågor om bildande eller ändring av naturreservat inte strida mot detaljplan eller områdesbestämmelser enligt plan- och bygglagen (1987:10). Mindre avvikelser får dock göras, om syftet med planen eller bestämmelserna inte motverkas.

I 7 kap. 25 § MB anges att vid prövning av frågor om skydd av områden enligt detta kapitel ska hänsyn tas även till enskilda intressen. En inskränkning i enskilds rätt att använda mark eller vatten som grundas på skyddsbestämmelse i kapitlet får därför inte gå längre än som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

I 7 kap. 30 § MB stadgas att föreskrifter om rätten att färdas och vistas inom ett område som skyddas enligt detta kapitel och om ordningen i övrigt inom området får meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer, om det behövs för att tillgodose syftet med skyddet. Föreskrifterna ska gälla omedelbart, även om de överklagas.

I 2 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. anges bl.a. att länsstyrelsen ansvarar i länet för områdesskyddet.

Enligt 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. ska länsstyrelsen fastställa en skötselplan för ett naturreservats långsiktiga vård. En skötselplan ska ingå i varje beslut om bildande av ett naturreservat.

Länsstyrelsen får, enligt 22 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., meddela föreskrifter enligt 7 kap. 30 § MB.

Av 2 kap. 6 § MB framgår att för en verksamhet eller åtgärd som tar i anspråk ett mark- eller vattenområde ska det väljas en plats som är lämplig med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön. Bestämmelserna i 3 och 4 kap. ska, bl.a. vid prövning av frågor enligt 7 kap., tillämpas endast i de fall som gäller ändrad användning av mark- eller vattenområden.

Enligt 5 § förordning (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden m.m. ska den myndighet som ska tillämpa

bestämmelserna i 3 och 4 kap. miljöbalken i ett ärende, i beslutet ange om den prövade anläggningen, verksamheten eller åtgärden går att förena med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna samt med den för området gällande regionplanen eller kommunala översiktsplanen.

Information

Beslutet kungörs i länets författningssamling samt i berörda dagstidningar. Föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § MB träder i kraft den 15 mars 2024 och de gäller omedelbart även om de överklagas. Kungörelsen införs i Vetlanda-Posten 22 februari 2024 vilket innebär att ett eventuellt överklagande ska ha inkommit till Länsstyrelsen senast den 14 mars 2024.

Du kan överklaga beslutet

Se bilaga 4 med överklagandehänvisning

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsråd Johan Löwenadler Davidsson med naturvårdshandläggare Johannes Glännman som föredragande. I den slutliga handläggningen har också avdelningschef Gustav Enander och enhetschef Ingrid Camper medverkat.

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Skötselplan med bilagor
3. Sakägarförteckning
4. Överklagandehänvisning regeringen
5. Sändlista

Du kan överklaga beslutet hos regeringen

Om du inte är nöjd med Länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos regeringen.

Så här överklagar du beslutet

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska du lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen i Jönköpings län antingen via e-post; jonkoping@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen i Jönköpings län, 551 86 Jönköping.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen senast den 14 mars 2024. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det regeringen som beslutar om tiden kan förlängas.

Ditt överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som du överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur du vill att beslutet ska ändras.
- Varför du anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om du har handlingar som du anser stödjer din överklagan så bör du bifoga kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet underteckna skrivelsen samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

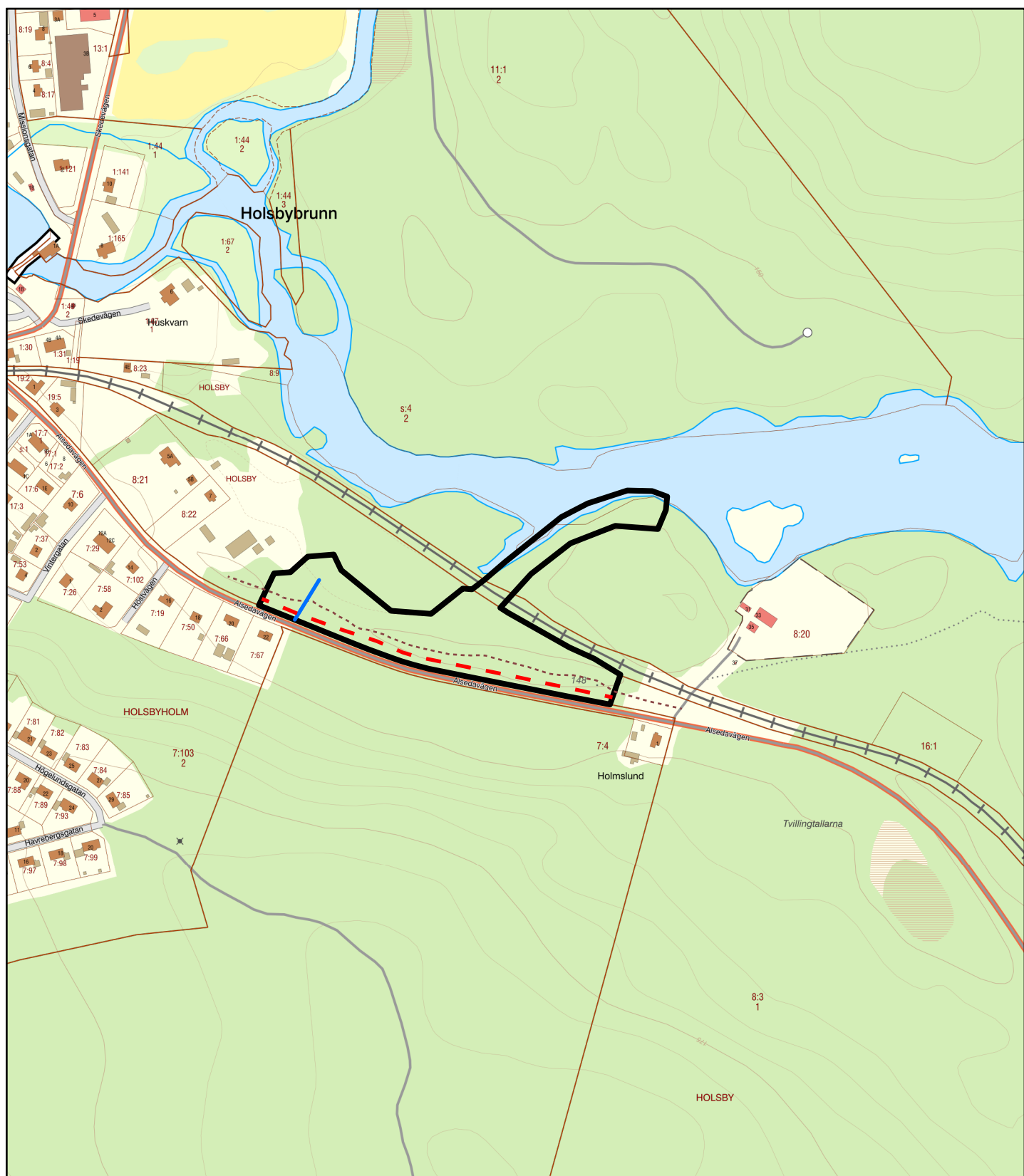
Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta Länsstyrelsen via e-post jonkoping@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-223 60 00. Ange ärendets diarienummer.

Naturreservatet Holsbybrunns åsbarrskog

Bilaga 1

Tillhör Länsstyrelsens beslut
2024-02-13, dnr 511-8005-2020

Länsstyrelsen
i Jönköpings län

© Lantmäteriet Geodatasamverkan
© Länsstyrelsen Jönköping

- Gräns för naturreservatet
- Befintlig stig
- Dagvattenledning
- Markförlagd elledning

Skala 1:5 000

Skötselplan för naturreservatet Holsbybrunns åsbarrskog i Vetlanda kommun

Skötselplan för naturreservatet Holsbybrunns åsbarrskog i Vetlanda kommun	1
Skötselplanens giltighetstid	2
1. Syftet med naturreservatet.....	3
2. Beskrivning av området	3
2.1. Administrativa data.....	3
2.2. Topografi, geologi och hydrologi	4
2.3. Historik och markanvändning.....	4
2.4. Växt- och djurliv	4
2.5. Friluftsliv	5
2.6. Bebyggelse och anläggningar	5
2.7. Källförteckning.....	5
3. Mål och skötselåtgärder för naturreservatet	6
3.1. Övergripande mål med skötseln.....	6
3.2. Skötselområden med bevarandemål och åtgärder	6
3.3. Oplanerade övergripande åtgärder	8
3.4. Friluftsliv och gränser	9
3.5. Sammanfattning av planerade skötselåtgärder	10
4. Dokumentation och uppföljning.....	10
4.1. Uppföljning av skötselåtgärder	10
4.2. Uppföljning av bevarandemål	10
5. Bilagor	10
2a Artlista	10
2b Skötselplankarta	10

Skötselplanens giltighetstid

Skötselplanen har upprättats av Länsstyrelsen i Jönköpings län 2024 och gäller tills vidare men bör revideras när tillsyn eller uppföljning visar att behov finns. Beslutets syfte och föreskrifter sätter ramarna för skötselplanens revidering. Beslut om naturreservat fattades 13 februari 2024.

Vid frågor om skötsel av naturreservat kontakta Länsstyrelsens växel, telefon: 010-223 60 00.

1. Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att:

- bevara och vårda en kalkbarrskog och åsbarrskog med kontinuitet av gran och tall med inslag av gamla träd
- bevara och vårda biologisk mångfald knuten till dessa miljöer framför allt i form av kontinuitetskrävande mykorrhizasvampar
- inom ramen för bevarande av naturvärden ge besökare möjlighet till naturupplevelser och ett rikt friluftsliv

Syftet ska uppnås genom att:

- lämna området för fri utveckling, med utrymme för enstaka punktvisa åtgärder med bland annat brandefterliknande skötsel, för att gynna enskilda och skyddsvärda arter och livsmiljöer
- gynna föryngring av tall och gran för en fortsatt kontinuitet i området

2. Beskrivning av området

2.1. Administrativa data

Namn	Holsbybrunns åsbarrskog
Skyddsform	Naturreservat
Areal	2,3 hektar (ha) varav vatten 0,1 ha
Beslut om Natura 2000	Ja, delvis (Emån (västra) SE0310406)
IUCN-kategori	0 – område som ej kan klassificeras
Miljömål	Levande skogar, Ett rikt växt- och djurliv och God bebyggd miljö
Län	Jönköping
Kommun	Vetlanda
Socken	Alseda
Naturgeografisk region	Sydsvenska höglandets centrala och östra delar (13)
Mittpunktskoordinater	N6365891 – E512861 (SWEREF99TM)
Lägesbeskrivning	Naturreservatet ligger direkt öster om samhället Holsbybrunn och ungefär 2,5 km från Alseda kyrka
Fastigheter	Delar av Holsby 8:3, Holsby S:2 och Alseda 5:24 Nyttjanderätter och servitut redovisas i sakägarförteckningen, bilaga 3
Fastighetsägarkategorier	Enskilda och staten (Trafikverket)
Gräns	Enligt beslutskartan, bilaga 1. Gränsen är inmätt enligt Naturvårdsverkets riktlinjer
Förvaltare	Länsstyrelsen i Jönköpings län

Areal per markslag

Skog	2,1 ha
Vatten	0,1 ha
Övrigt	0,1 ha

Naturtyper**Natura 2000-habitat**

Tallskog	1,4 ha	Taiga (9010)	1,1 ha
Granskog	0,7 ha	Näringsrik granskog (9050)	0,7 ha
Vatten	0,1 ha	Större vattendrag (3210)	0,1 ha
Övrigt	0,1 ha	Ej natura 2000 habitat	

2.2. Topografi, geologi och hydrologi

Holsbybrunns åsbarrskog karaktäriseras av den rullstensås som löper i öst-västlig riktning genom områdets södra del. På åsen finns områdets högsta punkt som ligger 151 meter över havet. Den lägsta punkten är ca 7 meter lägre och återfinns vid Emån i norra delen. Berggrunden utgörs av sandsten och jordarterna utgörs av sandig morän och isälvsediment. Svampfloran i området indikerar att det finns en basisk påverkan i marken, även om inget i berggrundskartan visar på basisk påverkan. Naturreservatet ligger inom Emåns huvudavrinningsområde.

2.3. Historik och markanvändning

Generalstabskartan från år 1876 och kartor från 1950- respektive 1960-talet visar att området varit bevuxet med barrskog. Kartorna visar även att ett litet område i naturreservats västra del tidigare har varit åkermark. Idag är hela området täckt med skog. Inom naturreservatets västligaste finns en mindre sedan länge övergiven avstjälningsplats för bråte. Det finns inga kulturlämningar registrerade inom området.

2.4. Växt- och djurliv

Holsbybrunns åsbarrskog är en gammal talldominerad barrskog med inslag av gran och olika lövträd. Skogen är flerskiktad och växer på basisk mark. I söder utgörs området av en talldominerad rullstensås som sträcker sig i öst-västlig riktning. På rullstensåsen är majoriteten av träden gamla och det finns en hel del grova träd av främst tall. Nedanför åsens rygg i nordväst finns inslag av asp, björk och enstaka ung ek. Mellan åsen och den korsande järnvägen planar

området ut med en grandominerad skog med enstaka grova träd. Norr om järnvägen växer en äldre tallskog med inslag av gran. Skogen växer i en sluttning ner mot Emån. Även i denna del finns det grova träd av främst tall. Skogen är flerskiktad och hyser förutom tall och gran även lövträd som asp, björk, klibbal och ek i varierande ålder.

I naturreservatet har flertalet skyddsvärda arter av kontinuitetskrävande mykorrhizasvampar påträffats, bland annat de rödlistade svamparna grantaggsvamp, lakritsmusseron, svart taggsvamp och gul taggsvamp. Dessa ovanliga svampar gynnas av en basisk berggrund och är knutna till både tall och/eller gran. Den rödlistade svampen talticka som enbart växer på gamla tallar förekommer i området. Söder om järnvägen finns det död ved i form av enstaka vindfällen av gran men i övriga delar av naturreservatet är det sparsamt med död ved. I bottenskiktet förekommer det bland annat husmossa. Vid strandzonen har signalarten vågig sidenmossa hittats. I tallskogens fältskikt förekommer blåbärsris sporadiskt medan granskogens fältskikt är fattigt eller saknas helt.

I området har uppbökad jord av vildsvin noterats. I övrigt är djurlivet dåligt undersökt.

Kända förekomster av signalarter och rödlistade arter finns samlade i bilaga 2a.

2.5. Friluftsliv

Områdets närhet till samhället Holsbybrunn gör naturreservatet lättillgängligt för allmänheten. Befintliga stigar visar att skogen används som strövområde.

2.6. Bebyggelse och anläggningar

Holsbybrunns åsbarrskog genomkorsas, i öst-västlig riktning, av en järnväg med tillhörande ledning.

2.7. Källförteckning

Kulturmiljöregistret. Riksantikvarieämbetet.

Länsstyrelsen och Skogsvårdsstyrelsen. Strategi för formellt skydd av skog i Jönköpings län. Meddelande 2020:4.

SGU. Jordartskarta

SGU. Berggrundskarta

www.artportalen.se

3. Mål och skötselåtgärder för naturreservatet

3.1. Övergripande mål med skötseln

Naturreservatet ska utgöras av en olikåldrig barrskog med kontinuitet av äldre tall och gran. Det ska finnas en kontinuitet av grova träd av främst tall men också gran. Skogen ska bestå av en talldominerad skog längs åsen och längs strandzonen, medan området mellan åsen och järnvägen ska vara grandominerad. Området ska hysa en artrik svampflora, särskilt med avseende på mykorrhizasvampar, som lakritsmusseron, svart taggsvamp och gul taggsvamp.

Till stor del ska skogen formas genom fri utveckling men med utrymme för enstaka återkommande skötselåtgärder. Det som ska göras är markstörning och röjning av gran av igenväxningskaraktär i syfte att gynna tall och de ovanliga marksvamparna i området.

Naturreservatet är indelat i 2 skötselområden:

1. Tallskog
2. Granskog

3.2. Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

För skötselområdesindelning, se skötselplankarta bilaga 2b.

Skötselområde 1	Tallskog	1,6 ha
Naturtyp:	Tallskog	1,4 ha
	Vattendrag	0,1 ha
	Järnvägsmark/bana	0,1 ha
Natura 2000-habitat:	Större vattendrag (3210)	0,1 ha
	Taiga (9010)	1,1 ha

Områdesbeskrivning

Skötselområdet domineras av gammal tallskog med vissa inslag av gran, asp, björk, klibbal och ek. Det finns en hel del grova träd av framför allt tall på rullstensåsen. Enstaka vindfällen av gran samt rishögar förekommer längs åsens rygg. I tallskogen har de sällsynta mykorrhizasvamparna svart taggsvamp och lakritsmusseron hittats. Svart taggsvamp är knuten till både gran och tall medan lakritsmusseron är knuten till tall. Marken är sandig och torr och täcks av blåbärsris och husmossa.

Bevarandemål

Området ska utgöras av en talldominerad barrskog med kontinuitet av tall och gamla träd av tall. Inslag av gran och lövträd som asp, björk, klibbal och ek får finnas. Arter som är knutna till skogsmiljön, och då särskilt sällsynta och hotade arter av mykorrhizasvamp, ska ha förutsättningar att reproducera sig och leva kvar i området. Arealen taiga (9010) ska vara ca 1,4 ha och arealen större vattendrag (3210) ska vara 0,1 ha.

Restaureringsåtgärder

- Inga aktuella åtgärder.

Löpande skötselåtgärder

- Området lämnas främst till fri utveckling.
- Naturvårdande röjning av gran av igenväxningskaraktär görs vid behov.
- Punktvís markstörning görs vid behov.

Skötselområde 2	Granskog	0,7 ha
Naturtyp:	Granskog	0,7 ha
Natura 2000-habitat:	Näringsrik granskog (9050)	0,7 ha

Områdesbeskrivning

Området präglas av en grandominerad skog på baspåverkad mark. Skogen är yngre i förhållande till tallskogen men fortfarande av hög ålder med enstaka grova träd. Enstaka vindfällen av gran finns. I området förekommer de sällsynta mykorrhizabildande svamparna gul taggsvamp och grantaggsvamp som är knutna till gran. Markskiktet domineras av olika mossor, främst husmossa, medan fältskiktet är artfattigt eller saknas helt.

Bevarandemål

Området ska bestå av en grandominerad barrskog med kontinuitet av gran och gamla träd av gran. Mindre inslag av tall och enstaka lövträd som asp och björk får finnas. Arter med värden knutna till skogsmiljön, och då särskilt sällsynta och hotade arter av mykorrhizasvamp, ska ha möjlighet att reproducera sig och leva kvar i området. Arealen näringsrik granskog (9050) ska vara 0,7 ha.

Restaureringsåtgärder

- Inga aktuella åtgärder.

Löpande skötselåtgärder

- Området lämnas främst till fri utveckling.
- Punktvis markstörning görs vid behov.

3.3 Oplanerade övergripande åtgärder

Inom hela naturreservatet är det tillåtet att bekämpa invasiva främmande arter som kan motverka syftet med naturreservatet.

Vid behov får åtgärder genomföras för att undvika eller begränsa storskaliga angrepp av åttatandad granbarkborre genom utplacering av fällor, randbarkning och/eller rotkapning av vindfällda träd samt fällning av angripna träd. Inga träd ska föras ut ur naturreservatet.

3.4 Friluftsliv och gränser

Holsbybrunns åsbarrskog ligger lättillgängligt i utkanten av Holsbybrunns samhälle. Det finns en välanvänd strövstig längs toppen av åsen. Områdets gräns ska markeras och en informationsskylt sätts upp.

För lokalisering av friluftsanordningar, se karta bilaga 2b.

Bevarandemål

Gränsmarkeringen för området ska vara i gott skick. Besökare till naturreservatet ska kunna ta del av föreskrifter och information om områdets naturvärden genom informationstavlor som är i gott skick. Informationen i området ska förhöja upplevelsen av besöket, hjälpa besökarna att få sina förväntningar uppfyllda och bidra till att syftet med områdesskyddet uppnås.

Skötselåtgärder

- Naturreservatets gränser ska markeras enligt Naturvårdsverkets anvisningar inom 1 år efter att beslutet om naturreservatet vunnit laga kraft.
- Informationstavla ska placeras ut inom 1 år efter att beslutet om naturreservatet vunnit laga kraft.
- Informationstavlor ska innehålla karta över området, information om naturreservatets naturvärden samt naturreservatsföreskrifter för allmänheten på svenska och engelska.
- Den stig som finns längs toppen av åsen, parallellt med vägen får hållas öppen och framkomlig.

3.5 Sammanfattning av planerade skötselåtgärder

Åtgärd	Var	När
Gränsmarkering	Yttergräns	Inom 1 år efter att beslutet om naturreservatet vunnit laga kraft
Informationsskylt	Vid naturreservatets östra gräns	Inom 1 år efter att beslutet om naturreservatet vunnit laga kraft
Naturvårdande röjning av gran av igenväxningskaraktär	Skötselområde 1	Vid behov
Punktvis markstörning	Skötselområde 1 och 2	Vid behov

4. Dokumentation och uppföljning

4.1. Uppföljning av skötselåtgärder

Skötselåtgärder som utförs inom naturreservatet ska följas upp och dokumenteras enligt Naturvårdsverkets och Länsstyrelsens riktlinjer.

4.2. Uppföljning av bevarandemål

En fördjupad uppföljning av naturreservatets värden (natur- och friluftslivsvärden) och de uppsatta bevarandemålen bör ske. Uppföljningen ska ske enligt riktlinjer för uppföljning av skyddade områden.

5. Bilagor

2a Artlista

2b Skötselplankarta

Urval av arter inom naturreservatet Holsbybrunns åsbarrskog

Nedan redovisas kända förekomster av rödlistade arter, signalarter, arter i EU:s art- och habitatdirektiv och fågeldirektiv samt andra arter av intresse. Arterna är indelade i grupp och därefter i bokstavsordning efter det svenska namnet med det latinska namnet inom parentes.

Kategori: RE (nationellt utdöd), CR (akut hotad), EN (starkt hotad), VU (sårbar), NT (nära hotad), DD (kunskapsbrist), LC (rödlistad 2010/2015 men 2020 bedömd livskraftig), S3 (högt signalvärde), S2 (medelgott signalvärde), S1 (lågt signalvärde).

Inventerat: Det år som senaste fyndet observerades.

Referens: LST (Länsstyrelsen)

Tabell över kända förekomster av rödlistade arter och signalarter. Sekretessarter är inte angivna.

Art	Kategori	Inventerat	Referens
Mossor			
Vågig sidenmossa (<i>Plagiothecium undulatum</i>)	S3	2019	LST
Svampar			
Blomkålssvamp (<i>Sparassis crispa</i>)	S2	2019	LST
Fjälltaggsvampar (<i>Sarcodon sp.</i>)	S3	2019	LST
Grantaggsvamp (<i>Bankera violascens</i>)	NT, S3	2019	LST
Gul taggsvamp (<i>Hydnellum geogenium</i>)	VU, S3	2007–2008	LST
Lakritsmusseron (<i>Tricholoma apium</i>)	VU, S3	2019	LST
Orange taggsvamp (<i>Hydnellum aurantiacum</i>)	NT, S3	2019	LST
Rödfläckig zontaggsvamp (<i>Hydnellum rufoconcrecens</i> nom. Prov.)	S2	2019	LST
Skarp dropptaggsvamp (<i>Hydnellum peckii</i>)	S2	2019	LST
Svart taggsvamp (<i>Phellodon niger</i>)	NT, S2	2019	LST
Tallticka (<i>Porodaedalea pini</i>)	NT, S2	2019	LST

Källförteckning

Artdatabanken 2020. Rödlistade arter i Sverige 2020.

Bilaga 2 till art- och habitatdirektivet

Länsstyrelsen i Jönköpings län. Inventering av marktaggsvampar i Jönköpings län 2007–2008, Meddelande 2010:05.

Skogsstyrelsen 1994. Signalarter i projekt nyckelbiotoper.

Skogsstyrelsen 2019. Skyddsvärd skog – Naturvårdsarter och andra kriterier för naturvärdesbedömning

Skogsstyrelsen 2014. Handbok för inventering av nyckelbiotoper.

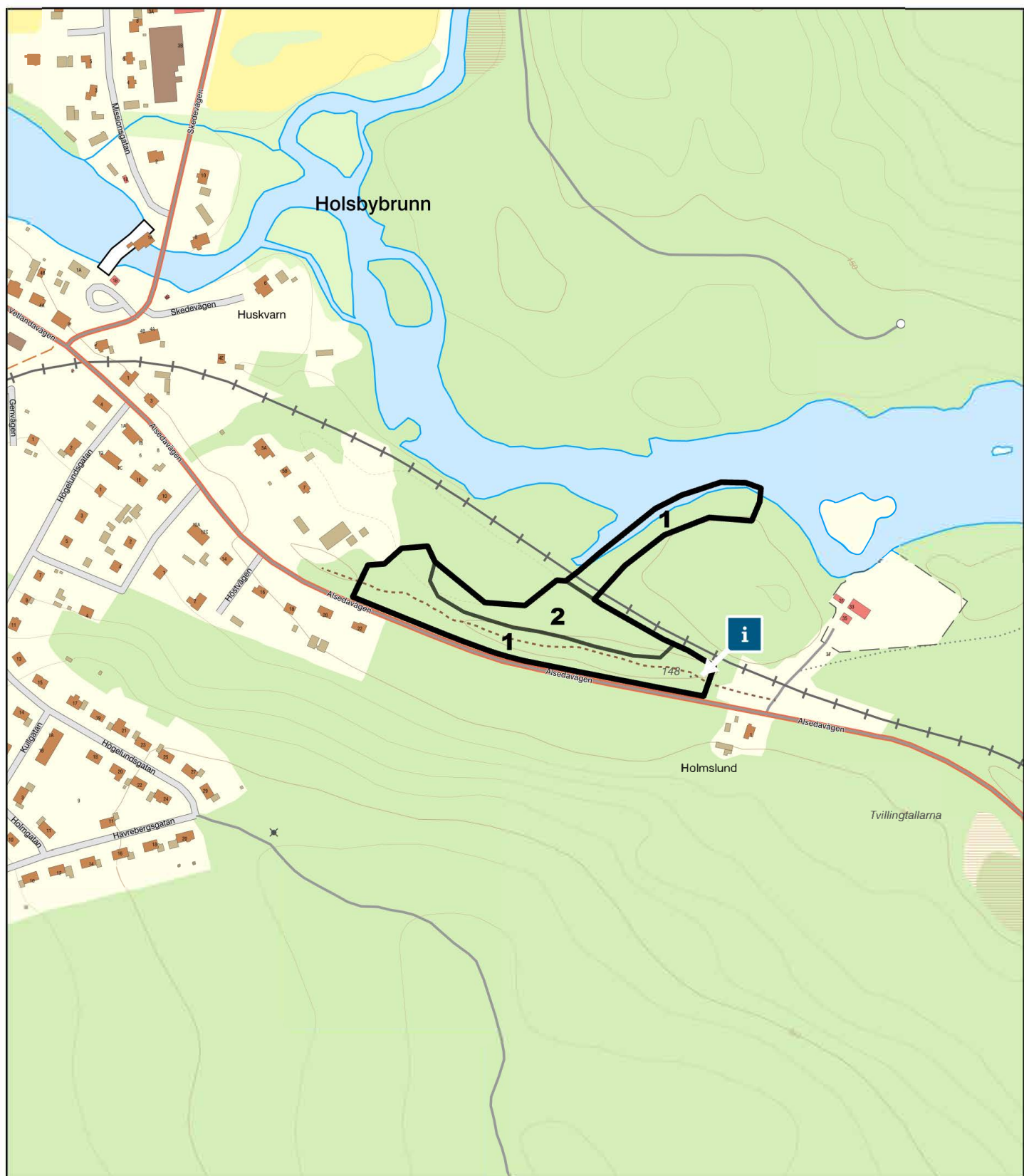
Naturreseptatet Holsbybrunns åsbarrskog

Bilaga 2b

Skötselplankarta

Tillhör Länsstyrelsens beslut

2024-02-13, dnr 511-8005-2020

 Gräns för naturreseptatet

 Skötselområden

 Information

 Befintlig stig

Skala 1:5 000

Länsstyrelsen
i Jönköpings län

© Lantmäteriet Geodatasamverkan

© Länsstyrelsen Jönköping

